

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

redaktor naczelny:

radca prawny Andrzej Fortuna

redakcja:

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Nr wpisu do rejestru dzienników i czasopism: L.P. 1797

wydawca:

Andrzej Fortuna prowadzący

działalność gospodarczą pod nazwą

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Biuletyn Marzec 2018 z 15.03.2018 r.

I. ZMIANY W REGULACJACH

NOWELIZACJA USTAWY O KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM

W dniu 15 marca 2018 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 398). Nowelizacja wprowadza wiele istotnych zmian mających na celu usprawnienie funkcjonowania sądów rejestrowych.

Do najważniejszych zmian należy:

- **wprowadzenie obowiązku składania sprawozdań finansowych w formie elektronicznej** – dokumenty finansowe podmiotów wpisanych do KRS będą przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – Repozytorium Dokumentów Finansowych udostępnionego na stronie <https://ekrs.ms.gov.pl>. Zgłoszenie musi zostać opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub potwierdzone profilem zaufanym E-PUAP przez osobę uprawnioną do reprezentowania spółki. Dokumenty finansowe będą publikowane w Repozytorium i każda osoba może uzyskać do nich dostęp. Po zamieszczeniu dokumentów w Repozytorium sprawozdania finansowe będą przekazywane do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych i podatnik nie będzie musiał już przysyłać sprawozdań do urzędu skarbowego. Do 30 września

2018 r. powyższe zmiany nie będą dotyczyć dokumentów finansowych składanych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;

- przekształcenie akt rejestrowych z formy papierowej na formę elektroniczną - zostanie stworzone elektroniczne repozytorium aktów i protokołów notarialnych, dokumenty rejestrowe będą udostępniane w formie elektronicznej i od 1 marca 2020 r. wszystkie wnioski do Krajowego Rejestru Sądowego będą składane już tylko w formie elektronicznej;
- wprowadzenie wymogu podawania danych o adresie do doręczeń osób reprezentujących podmiot wpisany do rejestru, likwidatorów i prokurentów – dane powinny być przekazane we wniosku o wpis do rejestru tych osób;
- rozpoczęcie procesu likwidacji rejestru dłużników niewypłacalnych – z dniem wejścia w życie ustawy uchylony został przepis ustawy uprawniający wierzycieli do składania wniosków o rejestrację dłużników, natomiast z dniem 1 lutego 2019 r. uchylone zostaną przepisy regulujące podstawy dokonywania wpisów z urzędu oraz określające informacje zawarte w rejestrze;
- likwidacja instytucji kuratora rejestrowego (posiadającego kompetencje jedynie w zakresie wykonywania obowiązków rejestrowych) z jednoczesnym rozszerzeniem uprawnień kuratora powoływanego na podstawie przepisów ustawy Kodeks cywilny. Dotychczas zadaniem takiego kuratora było podjęcie starań w celu powołania organów lub likwidacji osoby prawnej. Nowelizacja przyznała kuratorom kompetencje do reprezentacji osoby prawnej oraz prowadzenia jej spraw w granicach określonych w zaświadczeniu sądu. Ponadto rozszerzone zostały przesłanki powoływania kuratorów w toku procesu cywilnego – zlikwidowano warunek, że kurator może być powołany tylko w przypadku podejmowania przez drugą stronę czynności niecierpiącej zwłoki oraz przewidziano, że sąd może powołać kuratora nie tylko w przypadku całkowitego braku organu uprawnionego do reprezentowania strony, ale w każdym przypadku wystąpienia braków uniemożliwiających jej reprezentację.

ZAPOWIADAJĄ SIĘ ISTOTNE ZMIANY W PRAWIE PRACY

Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy zakończyła prace nad propozycjami nowych kodeksów pracy określających jednostkowe oraz zbiorowe stosunki pracy. Jeżeli zgłaszane propozycje przejdą proces legislacyjny, to nastąpią rewolucyjne zmiany w prawie pracy.

Do najistotniejszych proponowanych zmian należy:

- nałożenie na pracodawcę nowych obowiązków związanych z rozwiązaniem umowy o pracę (wcześniejszego zawiadamiania pracownika o zamiarze rozwiązania z nim umowy o pracę, wręczania oświadczenia o rozwiązaniu umowy w obecności świadka, uzasadniania rozwiązania umowy o pracę na czas określony) z możliwością zwolnienia z tego obowiązku niektórych pracodawców pod warunkiem wypłaty pracownikowi rekompensaty;
- utrudnienie likwidacji stanowisk pracy poprzez nałożenie obowiązku przedstawienia propozycji innej pracy;
- ograniczenie uznaniowych składników wynagrodzenia poprzez wprowadzenie maksymalnego procentowego udziału takich składników w stosunku do całego wynagrodzenia;
- wprowadzenie mini telepracy polegającej na możliwości czasowego zdalnego świadczenia pracy przez pracownika w przypadku np. nagłej potrzeby pozostania w domu;
- ujednoczenie zasad udzielania urlopów poprzez wprowadzenie stałego wymiaru 26 dni urlopu bez względu na staż pracy, konieczności wykorzystania urlopu w roku jego nabycia oraz likwidacji tzw. urlopów na żądanie funkcjonujących w dotychczasowej formie;
- ograniczenie możliwości świadczenia usług w ramach samozatrudnienia jedynie do określonych typów usług oraz przeniesienie na zleceniodawcę ciężaru dowodu w zakresie tego, że świadczenie usług w ramach samozatrudnienia nie jest utajonym stosunkiem pracy;
- likwidacja tzw. „umów śmieciowych”, ograniczenie możliwości zawierania umów o pracę na czas określony z jednoczesnym wprowadzeniem możliwości doraźnego zatrudnienia nieetatowego.

ELEKTRONICZNE RECEPTY

W dniu 1 marca 2018 r. Sejm uchwalił rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzeniem e-recepty.

Ustawa wprowadza zmianę sposobu wystawiania recept polegającą na umożliwieniu wystawienia recepty w formie elektronicznej. Zamiast tradycyjnej recepty każdy pacjent będzie mógł otrzymać wydruk zawierający informacje umieszczane dotychczas na receptach i nie będzie musiał go zostawiać w aptece. Nowelizacja przewiduje, że w sytuacjach uzasadnionych stanem zdrowia pacjenta, lekarz będzie mógł wystawić receptę niezbędną do kontynuacji leczenia oraz zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne bez każdorazowego badania pacjenta.

Ponad powyższe, ustawa wprowadza zmiany w zasadach kontroli wystawiania recept oraz ułatwienia przy sporządzaniu elektronicznej dokumentacji medycznej poprzez umożliwienie lekarzom podpisywania takiej dokumentów za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Proces legislacyjny nie został jeszcze zakończony.

NOWA LISTA LEKÓW REFUNDOWANYCH

W dniu 26 lutego 2018 r. Minister Zdrowia wydał obwieszczenie w sprawie wykazu leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, dla których ustalono urzędową cenę zbytu (Dz. Urz. Min. Zdrow. z 2018 r. poz. 14). W załączniku do obwieszczenia zamieszczony został wykaz obowiązujący od 1 marca 2018 r.

II. ORZECZNICTWO

DYŻUR W DOMU TEŻ MOŻE BYĆ CZASEM PRACY

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 lutego 2018 r., sygn. C 518/15

Przedmiotowa sprawa dotyczyła strażaka, który domagał się wynagrodzenia za czas pełnienia dyżuru w domu. W trakcie takiego dyżuru, w przypadku otrzymania wezwania od pracodawcy, pracownik zobowiązany był do stawienia się w pracy w bardzo krótkim czasie.

Trybunał orzekł, że okoliczności faktyczne tej sprawy przemawiają za tym, iż cały czas pełnienia dyżuru w domu powinien być traktowany jako czas pracy. Trybunał przypomniał, że zgodnie z art. 2 Dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy – czas pracownika może być albo czasem pracy albo okresem odpoczynku. Ponieważ przepisy dyrektywy nie przewidują okresów pośrednich, zatem każdy czas, który nie jest okresem odpoczynku, powinien być zaliczony do czasu pracy i wynagradzany zgodnie z przepisami. Skoro w każdej chwili w trakcie pełnienia dyżuru domowego, pracownik mógł zostać wezwany przez pracodawcę i miał obowiązek przybyć do pracy w krótkim, z góry określonym czasie - to zdaniem Trybunału nie można uznać, że pracownik mógł wówczas efektywnie odpoczywać.

Trybunał zastrzegł, że inaczej sytuacja by wyglądała, gdyby pracownik pełnił swój dyżur w tzw. systemie „dyżuru pod telefonem”, polegającym na pozostawaniu w dyspozycji pracodawcy, jednakże bez obowiązku stawienia się w miejscu pracy na wezwanie pracodawcy. Pomimo iż pracownik również pozostaje wówczas w dyspozycji pracodawcy – w każdej chwili pracodawca musi mieć możliwość nawiązania z nim kontaktu, to jednak pracownik może w takiej sytuacji rozporządzać swoim czasem w sposób mniej ograniczony i zajmować się własnymi sprawami. W tych okolicznościach tylko czas, w którym pracownik efektywnie świadczył pracę może zostać uznany za „czas pracy” w rozumieniu przepisów ww. dyrektywy.

**2-LETNI TERMIN ZGŁASZANIA ROSZCZEŃ ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA
NIEZGODNY Z KONSTYTUCJĄ**

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 marca 2018 r., sygn. K 2/17

Rozpoznając sprawę zainicjowaną wnioskiem Rzecznika Praw Obywatelskich, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska jest niekonstytucyjny. Przepis ten określa dwuletni termin zawity na występowanie z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości ustanowionym na gruncie przepisów tej ustawy.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 i 2 ustawy - jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę, w tym za zmniejszenie wartości nieruchomości. Powyższe przepisy stają się podstawą roszczeń właścicieli nieruchomości w przypadku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania np. w związku z budową lotniska.

Rzecznik Praw Obywatelskich uznał, że ustawowy termin na występowanie z roszczeniami jest zbyt krótki i może prowadzić do wygaśnięcia roszczeń właścicieli, zanim zdążą oni uświadomić sobie, że ponieśli jakąś szkodę. Informacje o wprowadzanych ograniczeniach dotyczących sposobu korzystania z nieruchomości, jak również informacje o dostępnych roszczeniach i zawitym terminie ich zgłaszania nie są bowiem indywidualnie komunikowane uprawnionym. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich omawiany przepis zagraża chronionemu konstytucyjnie prawu własności, dlatego skierował wniosek o zbadanie tego przepisu przez Trybunał Konstytucyjny, który ostatecznie przyznał mu rację.

Zgodnie z pkt 2 sentencji wyroku przepis traci moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został ogłoszony w dniu 14 marca 2018 r.

DOMAGANIE SIĘ WYRAŻENIA ZGODY NA PRZETWARZANIE DANYCH MOŻE NARUSZAĆ PRAWO

Uchwała Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku z dnia 20 lutego 2017 r., sygn. 1025/18

Przedmiotem sprawy była uchwała w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości. We wzorze deklaracji zawarte zostało oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku uznała, że uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa. Podkreśliła, że zgodnie z przepisem art. 23 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa lub jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego.

Z uwagi na to, że powyższe przesłanki zostały spełnione, organ nie mógł domagać się od właścicieli nieruchomości wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych, ponieważ uprawnienie do przetwarzania danych istniało niezależnie od takiej zgody.

GWARANCJA WADIALNA ZŁOŻONA PRZEZ KONSORCJUM

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r., sygn. IV CSK 86/17

Na skutek skargi kasacyjnej wniesionej przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, w dniu 15 lutego 2018 r. Sąd Najwyższy orzekł, że gwarancja wadialna wystawiona po zawiązaniu konsorcjum wyłącznie na pełnomocnika wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego stanowi skuteczne zabezpieczenia oferty wspólnej i nie może stanowić podstawy do wykluczenia z udziału w postępowaniu.

MOŻNA ODLICZYĆ VAT Z FAKTUR POCHODZĄCYCH OD NIERZETELNEGO KONTRAHENTA

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 marca 2018 r., sygn. I FSK 769/16

Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że nie można z góry pozbawiać podatnika prawa do dokonywania odliczeń podatku VAT tylko z tego powodu, że kwoty podatku były naliczone z faktur wystawionych przez podmiot niezarejestrowany jako podatnik VAT.

Sprawa dotyczyła spółki, która nawiązała współpracę z przedsiębiorcą świadczącym na jej rzecz usługi informatyczne. Spółka otrzymywała od tego przedsiębiorcy faktury i odliczała z nich VAT. Spółka nie miała świadomości, że jej kontrahent został wykreślony z rejestru CEIDG i nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT.

Organ podatkowy zakwestionował możliwość dokonania odliczeń w okolicznościach tej sprawy. Natomiast Sądy obu instancji przyznały rację podatnikowi.

Niewykonywanie obowiązków rejestracyjnych oraz niewywiązywanie się z obowiązku deklarowania i płacenia podatku przez wykonawcę usług, nie pozbawia ich nabywcy prawa do odliczenia podatku. Najistotniejsza jest bowiem okoliczność, że opodatkowane usługi zostały faktycznie wykonane.

Naczelny Sąd Administracyjny zastrzegł jednak, że w momencie otrzymania informacji o braku rejestracji kontrahenta podatnik nie może już działać w dobrej wierze i nie powinien dokonywać odliczeń z kolejnych faktur.

BŁĘDNA INFORMACJA OD FISKUSA NIE ZWALNIA PODATNIKA OD ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZAPŁATĘ PODATKU

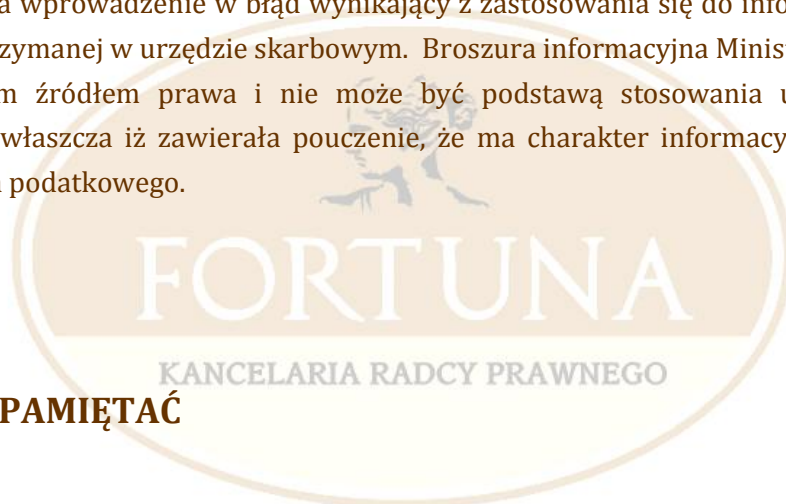
Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 marca 2018 r., sygn. II FSK 632/16

W przedmiotowej sprawie podatnik sprzedając swoją nieruchomość chciał skorzystać z ulgi mieszkaniowej przeznaczając uzyskane środki na spłatę kredytu zaciągniętego na zakup tej

nieruchomości. Informację o możliwości takiego rozwiązania podatnik zaczerpnął z broszury informacyjnej uzyskanej w urzędzie skarbowym.

Organ podatkowy nie zgodził się ze stanowiskiem podatnika i nakazał mu zapłatę zaległego podatku wraz z odsetkami. Sądy obu instancji podzieliły pogląd organu wskazując, że spłata kredytu hipotecznego zaciągniętego na sprzedaną nieruchomość nie może być uznana za wydatek na własne cele mieszkaniowe. Odmienna interpretacja doprowadziłaby do dwukrotnego odliczenia wydatków poniesionych na nabycie nieruchomości - raz jako poniesiony na zakup nieruchomości, a drugi raz jako wydatek na spłatę kredytu, który finansowałby ten właśnie zakup.

Ponadto sądy podkreśliły, że podatnik nie może zwolnić się od zapłaty zaległego podatku powołując się na wprowadzenie w błąd wynikający z zastosowania się do informacji zawartych w broszurze otrzymanej w urzędzie skarbowym. Broszura informacyjna Ministerstwa Finansów nie jest bowiem źródłem prawa i nie może być podstawą stosowania ulg czy zwolnień podatkowych, zwłaszcza iż zawierała pouczenie, że ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa podatkowego.

III. WARTO PAMIĘTAĆ

WYTYCZNE PREZESA URE DOTYCZĄCE PLANU ROZWOJU

W dniu 30 kwietnia 2018 r. mija termin przedkładania sprawozdań z realizacji planu rozwoju – dotyczy to przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii, na których ciąży obowiązek uzgodnienia z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki planu rozwoju.

Z kolei sam projekt planu i jego aktualizacji należy złożyć do 31 marca 2018 r.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na stronie internetowej Urzędu zamieścił zaktualizowane Wytyczne dotyczące zawartości planu rozwoju oraz jego aktualizacji w zakresie zaspokojenia

obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną, jak również formularze niezbędne do opracowania projektu planu rozwoju oraz projektu jego aktualizacji.

